

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. XXII. Interim, dum de pace tractatur, mendacia, & calumnias
Prædicantium esse coërcendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

Eam secundum nos pronunciare singuli dicimus, aduersarios eadem damnatos asserimus, in eodem clamore iam annos prope centum persistimus. Singulis annis noui exsurgunt competitores, & sibi intelligentiam scripturarum, & veritatis vindicias arrogant, vt toties nobis fidei possessio vindicanda sit, quoties noua concussione tartareus prado, immisilis fanaticis ingenijs, eam aut turbat, aut inuadit. Hinc non est difficile nosse, a quo sit scripturae vera intellectio. Ab illo scilicet, qui non modo, inani voce contendit, se mentem scripturae tenere, sed etiam iure confertum manus venit. Nec modo dicit, mea est veritas, sed in iudicem etiam compromittit. Imo iam olim iudicatum esse demonstrat. Si fundum a vicino postules, ac dicas.

Nemo sibi
iudex.

Legemus est, quem tu possides fundus. Ille vero respondeat: Haudquaquam, lex enim, quam producis, fundum tibi non addicit, sed eum mihi confirmat, aut sane, si ita tibi videtur, iudicio experiamur. Ambula in ius. Tu vero pergas, legem solus intelligo, lege meus est fundus, iudicem repudio, tu fundo cedito. Quis te ferret in fundis, in agellis, in stillicidijs, tam importune iniuriosum? In salutis negotio tamen, in summa rerum hoc valere desideras, vt tibi iudicium in omnes interpretes sumas, tua interpretatio sit *ἀντιπροσώπων*, & omnis censura expers. Insuper etiam calumniari innocentes, quos cum vides a tuis delirijs ad veteres Ecclesiae patres, & iudices appellare fingis infando mendacio. Nos diuinam veritatem humanis arbitrijs subicere, Deum in ius vocare. Ego vero ita concludo.

Lutherani
non possunt
esse iudices
Caluinista-
rum.

§. 10. Cum de scripturae diuinae interpretatione controuertitur, bonae conscientiae est, ad veteres patres, & concilia appellare, professes autem nequitiae est, sibi soli inniti. Cum autem nec Caluinistas iudices admittant Lutherani, & Caluinista indignos iudicio censant Lutheranos: non potest haec causa, nisi ad veteres patres referri, ex antiquorum scriptorum monumentis cognosci, ex conciliorum Ecclesiae iudicijs definiri. Quis enim iudicabit? Indignos Lutheranos iudicat Ioann. Franciscus Aftaspis contra Pouchenium pro Ioanne Palmerio, pag. 263. Neque enim etiam si pusillanimitas fuerit, & meretriciosus Melanchthon, neque si sententiam mutarit, neque si qui ipsius Collega, atque discipuli isti Vbiqvarius in VVittenbergensi Schola aliquandiu resisterunt (ne hoc nouo dogmate Ecclesias Saxonicas infamarent) ideo nullae sunt istorum inter se pugna, & rixa, qui indigni redduntur, vt de pace inter Ecclesias Germanicas sancienda soli deliberent, vel de aliorum dissensionibus soli iudicium sibi & damnationem arrogant. Quomodo enim qui suas contentiones compestere nequeunt, aliorum dissidijs medebuntur? Quomodo, qui tanta inter se animositate, asperitateque conuictorum conflantur? Ad alios de rebus grauioribus dissentientes, ad concordiam adducendos, nedum damnandos fuerint idonei? Quibus singulis haud immerito, immo opportunissime vulgatum illud prouerbum obici potest; Medice cura te ipsum: & Tolle priuistrabem ex oculo tuo, hypocrita, quam ex alienis oculis festucam euellere coneris. Quod si iure merito Palmerius, ob turpes ingratitude notis indignos censet Lutheranos, qui soli pro tribunali sedeant, ad omnes Ecclesias iudicandas, vt ipse Palmerius ait, & probat Aftaspis. Iure enim ipso infames, & paterna hereditatis indigni, pronunciantur, inquit, qui se erga parentes tam ingratos exhibuerint, vt vel atrocem, & indecentem illis contumeliam ingesserint, vel contra eos calumniatores existerint, vel eos denique publico iudicio infamarint, ita Nouell. Iustin. iii. §. Iustas. At Lutherani, inquit, pagin. 270. sunt merito inter ingratos, & infames recensendi, qui illis indignitates suis praeceptoribus (Melanchthoni & alijs) irrogant. Parentum autem loco praeceptores, atque doctores (praesertim Theologos, qui nos spiritualiter in Christo generant) colendos, non modo verbum Dei do-

Lutherani
infames ob
ingratitude-
nem.

cet, sed & prophetarum Philosophia: Si Lutherani ob contemptum Melanchthonis iudicio Caluinistarum sunt infames, nec ad iudicium admittendi, quid in vniuersum omnibus Nouatoribus fieri, qui non vnius homuncionis meticolosi, & versipellis contemptu deliquerunt, sed totam antiquitatem, Ecclesiarum Magistros, orbis Episcopos, martyrum exercitus, omnium praeceptores, voce, scriptis, conciliabulis, iudiciisque infamant? Verum hac omitto, vnde me illorum importunitas, abduxit, redeo, iterumque moneo; pestilentissimam esse imposturam, diabolicam calumniam, qua imperitorum animas in nassa sua detinent, cum nos idcirco, quia de scripturae interpretatione ad patres Ecclesiae Magistros appellamus, criminantur, a verbo Dei ad hominum iudicia confugere, scripturas humano arbitrio iudicandas subicere. Nos enim, si quis vnum iota, aut vnum apicem de verbis Domini demutarit, mutarit, si ad illa addiderit, anathema ei dicemus. De intellectu dumtaxat inquirimus. Dixit Dominus: Hoc est corpus meum. Nos, quod dixit ipse, hoc intelligimus, hoc credimus. Nempe: hoc esse Christi corpus. Caluiniani, Hoc, quod corpus suum, dixit Dominus, negant esse corpus CHRISTI, figuram, siue symbolum corporis asserunt. Nos dicimus, esse corpus, quod pro nobis traditum, & sanguinem pro nobis effusum: Figuras & symbola scimus non esse precia nostra redemptionis. Illi pergunt, ac perseuerant figuras Domini testamentum affingere. Quis finis contendendi? Audiamus iudices incorruptos, de causa nota, de reis non notis sincere pronuntiantes, iudices, inquam, non qui cognoscere, & pronunciare studeant, Verene Dominus dixerit: Hoc est corpus meum: In hoc enim se nobiscum sentire protestantur. Sed id quod controuersum est, definiant: Nos, an illi verissima Domini verba recte intelligamus? Quod si stare aliorum iudicio recusant, id ingenue faciant, calumnia abstineant. Non enim nos verbum Dei iudicamus, sed eorum versiones, interpretationes, deprauationes, delirationes ad veteris Ecclesiae tribus citamus, hic gradum figimus, hic vincimus, quia vadimonium deserunt, quia calumnia congressum fugiunt, & examen errorum suorum respuunt, conscientiae suae testimonio conuicti.

Calumnia
Nouatorum.

CAPVT XXXII.

Interim, dum de pace tractatur, mendacia,
& calumnias Praedicatorum esse
coercendas.

§. 1. Res omnino necessaria, & digna principum curis est, calumniantium coercitio. Neque enim solum paci reducenda venena illa linguarum obfistunt, sed pacis tractationem inchoatam etiam abrumpunt, nec raro pacem ipsam bene compositam, confirmatamque pessundant. Merito itaq; Anno 1613. in comitijs Ratisbonensibus Principes, ac status Orthodoxi insanam conuictandi, calumniandi; licentiam, qua causam desperatam praedicatorum natio tuetur, inter caetera grauiamina Caesaris Maieitati proposuerunt. Postquam enim confessionem Augustanam annihilari sensim, & tanta religionum diuersitate penitus tandem deperdi demonstrassent, atq; omnes videri in religionis Catholicae perniciem conspirasse.

Tandem subiungunt: Ipsam calumniandi, & criminandi licentia adeo in suggestu alterius partis iam inualuisse, vt nec Romanam Pontificem, longe melius de ipsis, & vniuerso Imperio, vel proximo Hungarici belli tempore promeritum, esse calumnia conuictis proscindere dubitent. De Catholicis Principibus quid fiat, &

Solis
muni-
pradi-
tes.

Pradicantes
esse calum-
natores.

fiat, & quomodo non ipse solum, sed & Augustinam confessionem professi status alij, pacifice cum Catholicis vivere cupientes traduntur passim, famosisque libellis debonestantur, opera precium non esse, ut prolixè demonstratur. Spectare tamen Casarem aliquando, de legitimis, & licentiam istam compescendi, & concordiam in imperio conservandi mediis cogitaturum, &c. Hæc principes nostri, neque ignorant ista ipsi calumniarum artifices, cum iisdem verbis suæ historiæ inferere audeant. Utinam principum alterius religionis sit tanta potestas, ut Suerodm ac fera pectora metu legum continere, ac domare possint, sed rumpunt illi omnia legum iura, ac nexus, invidia, odio, iraque incensi volitant, nec aliud tamen consequuntur, quam ut malevolentiam animis insitam mundo patefaciant, & suæ Reipublicæ exitio sint. Signum enim petitiuræ civitatis esse calumniandi licentiam sacræ literæ nos docent. Jeremiæ 6. v. 6. Hæc est civitas visitationis calumnia in medio eius. Ezechielis decimo octavo. vigesimo secundo. Qui calumniatus est, & vim fecit fratri suo, Ecce mortuus est in iniquitate suâ. Amos vero capite trigésimo nono. Audistis faciem in adibus Azoï, & in adibus terræ Aegypti: & dicite; Congregamini super montes Samaria, & videte insanas multas in medio eius, & calumniam patientes in penetralibus eius. Et nescierunt facere rectum, dicit Dominus, thesaurizantes iniquitatem, & rapinas in adibus suis. Propterea hæc dicit Dominus Deus, Tribulabitur, & circumietur terra, & detrahetur ex ea fortitudo tua, & diripiuntur ades tue. Salus enim Reipublicæ illius deposita, ac compiorata est, non modo cum vitia libere regnant, sed innocentiam etiam impune vexant, virtutemque opprimunt, in quâ tantum a recto degeneratum est, ut malum dicatur bonum, & bonum malum. Hoc verò vnicum est Ministerij novæ æglie studium, ut cum veritate non possint, adversam partem calumniando, imperitos teneant, sciunt calumniæ morsum esse immedicabilem, & cum fidem non meretur, opinionem tamen, quâ pars maxima ducitur, gignere. Quanquam autem falsum est, quod veteri dicto iactatur.

Nixæ γὰρ αἵ εἰς ἐξέτασιν τὰ κατὰ λόγον.

Vincit semper calumnia praestantiora.

Sæpe enim veritas vincit: alterum tamen verum est:

Οὐδὲν ἀγέλαον ἐστὶν ἐμποροῦν τὸ πῶς.

Nihil calumnia est intolerabilius.

Solis calumniis valent prædicantes. Gladus quidem sciat, teste Democrito, sed calumnia separat amicos. Sed frustra illos appello, habent illi, ut a ipsis in linguâ vitus, vnicamque spem victoriæ, & si verum audire possunt, omnem novitatis successum, omne hæreos incrementum mendacijs suis debent. Hæc igitur arma de manibus extorqueri sibi non sinent, nisi eorum principes, & Magistratus veræ, & sinceræ pacis amantes, vi, & metu illos in orbitam modestiæ reducant. Quod nisi in primis curent, nō modo in eorum ditionibus pyrus super pyrum, ficus super ficum cōfenesceat, verum etiam omnem fidem, ac spem pacis amittent. Nam qui calumniatur, eum, de cuius famâ detrahit, odiosum reddit, & se quoque cunctis iniustum. Quod Basiliscus attigit, occidit, & venenat, quem calumniator perimit, etiam cæteris execrabilem facit. Nos pacem, Synodum, fœdera, amicitiam quaerimus, sed in tanta licentia, & impunitate fingendi, in tanta calumniarum atrocitate, agere cum prædicantibus non possumus. Nihil fidei, nihil humanitatis, multo minus religionis esse potest in delatoribus, ac fycophantis professis. Ecce enim tot annos simul disputamus, & in singulos annos, nova, horrenda, inusitata de nobis flagitia committuntur, hisce chartas, picturas, libros, aures populorum adimplent. Quæ est conscientia, tam operose alienam innocentiam tradu-

cens? Quæ religio, quam opus est, tam infandis mendacijs fulciri? Catholici eos merito detestantur, cum non modo supra fidem, sed etiam supra modum calumniari animadvertunt. Exemplis rem declarabo. In Polonia nefanda & fœda de quibusdam societatis nostræ presbyteris finxerunt, scripto euulgarunt, eos in oculis civitatis Cracoviensis examinatos, atque supremo supplicio affectos. Eadem crimina, & publice esse expiata Antverpiæ de alijs mentiti sunt. Mendacia manifestaria Serenissimus Poloniæ Rex, Episcopus & Gubernator Cracoviensis, Senatus & Episcopus Antverpianus testimonio refutavit. Alia de Vienna, Stiria, Bavaria mentiuntur, innocentiam Principes & Republicæ publicis elogijs apud exteros tuerunt. Nam illi in locis ubi crimina facta, & furca, rota, rogis, in omnium conspectu punita dicuntur, nihil opus est defensione, cum tot hominum millia hæreticam mentiendi libidinem agnoscant, ipsamque pariter ac hæresin detestentur. Minora & quotidiana prætermitto, de hisce maioribus argumentum duco.

Qui tam multa, tam falsa spargere non verentur, nihil cum illis, vel in Politia, vel religione agi potest, cum omnis familiaritas, omnis collocutio, non minus periculi habeat, quam si cum scorpio, vipera, regulo conuerferis. Non ignoro illorum excusationem: defendenda religio, & adversarios vincendi causa ista se fingere. At religio si vera est, propria integritate, non alienæ pietatis obreptatione niti debet. Scio aliter eos causam tenere non posse, verum præstat eam perdere, quam per tanta flagitia vincere. Anno 1613. instituta est Durlaci inter Catholicos, & adversarios disputatio. Ministri solita sibi *μαχαλὶν ἐπέε* & confidentiloquentia, quædam suæ opinionis effata ex sola, clara scriptura probaturos iactabant. Ad rem cum ventum est, glossæmata, & argutiolas loco solius, claræ scripturæ adferebant. Historia Latine, & Gallice edita est. Quid vero historicus Evangelicus? Contra duorum Illustrissimorum conscientiam, & testimonia, contra ipsorum Prædicantium programmata, & theses, rem gestam mentitur his verbis. Merc. Gallob. Tom. nono. libro quarto. Sub initium Iulij Colloquium inter

Protestantes, & Pontificios Durlaci institutum fuit, quo Lotharingicæ duci frater, cum duobus Iesuitis, ut Colloquio interesset, profectus fuerat. At vero cum Iesuitæ antiquum obtinentes, veterem suam cantilenam recantarent, & Papam iudicem eligendum, exque patribus, & quidem in lingua Gallica disputandum contenderent. Protestantes vero ad sacram scripturam prouocantes, ex ea sola, & quidem Latina lingua, more solito disputationem peragendam dicerent. Iesuitæ conditionem illam acceptare nolentes, eo quo aduenerant itimere, redierunt, & ad suos re infecta abierunt. Hæc Gothardus Artus homo tam proflituta impudentiæ, ut postquam principes testati sunt, atque ipsi insuper prædicantes scriptis prodiderunt aliter rem habere, non Iesuitas modo, sed ipsum Serenissimum Vadimontium etiam probationem dogmatum ex sola scriptura, ut promissum erat, postulasse, Prædicantes, id se non posse falsos esse, ipse tamen mendacia tot Lutheranorum & Calvinianorum scriptis, etiam Parei oratione detecta, nōdum deleuerit. Non potest cum talibus esse de pace tractatio, qui mox ut victi fuerint, nebulonem aliquem, ad mendacia venditum, in promptu habent, cuius calamo historiæ veritatem euertant, qui iurare aulicis, meridie non liquere. Sed desino iam ista mirari, cum tæterrimas post homines natos in Reuerendis, atque Illustrissimis. Cardinalem Bellarminum calumnias legi, nihil olim simile ausa est impietas, nihil tale passa innocentia, apicem Evangelici archiscophantæ atigerunt, omnes veteres delatores, calumniatores, conuicia-

Exempla calumniarum.

Cum calumniatoribus agi non potest.

Vide Thomam VVigelinum.

Nunquam
tanta calu-
nia fuisse.

tores, maledicos, detractores vicere, nunc in calum-
niâ Bellarminianâ seipsi vicerunt. Nisi igitur tales à cõ-
gressibus arceantur, aut principum legibus, pœnisq;
constringantur, pax esse non potest. Constituamus
enim colloquium in aliquâ urbium Rhenensium in-
dictum, quid animi Catholicis esse potest, cum sci-
ant Gedanensem calumniatorem paratum, ut publi-
co mendacio quamvis celebrem veritatē oppugnet?
cum timere debeant, ne interea, dum ipsi orationi,
lectioni, doctrinæ, disputationi incumbunt, totâ Ger-
maniâ chartæ volitent, quibus mortui, & à diabolo
flammis cincti per aëra ferri, atq; ingenti euulatu cõ-
plere vrbes, exanimare audientes, dicantur? Hæc e-
nim cum sine exemplo, de plenitudine diabolismi
contra Bellarminum finxerint, non facile erunt in
nos mitiores, ut quos exemplum illud fecit eruditio-
res, impunitas audacior, exercitatio promptio-
res.

Effectus ca-
lumniarum
prædicanti-
um.

§. 2. Sed ne famâ nimium moueamur, quam tamē
qui negligit, crudelis est. Quid? quod ne quidem si-
ne summo periculo inter eos viuere possumus? non
minore sane, quam Romæ olim tempore Tiberij,
Claudij, Domitiani inter delatores vivebatur. Ad v-
nius enim, alteriusve calumniosum mendacium, si
vires sint penes aduersam partem, sine defensione
pereundum est. Docet illud Historia, quam iclem
mendaciorum propola narrat. To. 10. l. 3. Cum Mona-
sterij interea, inquit, Iesus, comœdiam egisse fama per-
rebuisset de Mauritio perduto, representantes nimirum in thea-
tro personam ipsius inter pugnandum, cum Spinola subitò,
quasi euanescentis, dum scilicet sub mensâ sese occultaret, at-
que ita periculum imminens effugeret, militibus eius, à Spin-
ola militibus, plane explosis, & plane tandem fugatis: Hæc o-
casione moti Nassouici, Comœdiam in Tragœdiam paulo post
conuerterunt. Septem enim statim equitum confederatorum
turma, cum non exiguo peditatu, requisitum eum in viciniâ
aduolantes, loca varia perreptarunt, & ubi non reperissent
Mauritium, quicquid apprehendere bonorum poterant, scri-
ptis, capsulisque excussis omnibus secum abstulerunt, colonis a-
missa sua bona frustra lugentibus. Hæc idem ille Artus.
Comœdia illa nunquam scripta, nunquam acta, nū-
quam visa est, neque ullus tam effrons nebulo existi-
tit, qui à se spectatam dicere auderet. Sed fama percre-
buit: falsa illa fuit. Sed malum velox, & quod vires
acquisiuit eundo, fama orta à prædicantibus, aut eo-
rum satellitibus, certe ab illis qui & Catholicos ode-
runt, & nimium Catholicorum opes amarunt, qui
etiam de miserorum expilatione rationem Deo red-
dunt. Verum non est huius temporis ista queri, id
proxime factum est comitijs Ratisbonensibus à sta-
tibus Catholicis. Nunc hoc asseuero, impunitâ Mi-
nistrorum licentiâ pacem nos sperare non posse. Ini-
qua certe pacis conditio: Si Ministrum biliosum at-
que irritabilem paululum commotis, continuo te de
Mauricio Comœdiam fecisse mentietur, eam ipse ar-
tífex, ut in Tragœdiam conuertat, septem turmas e-
quitum cum peditatu adducet, vicinas regiones, in-
noxios incolas prædabitur. Ecce quid tibi mali est ex
vna linguâ? Quæ vipera, quis Basiliscus, diuturnâ
grassatione tantum vastitatis attulit, quantam vna
lingua calumniatoris, & verbis paucis & falsis, & ab-
sens? Recte olim dictum? Οὐδὲν ἐνελὼν κακώτερον, ἢ τὸ ἐπὶ
τῆς διγλώσσῃς, nulla belua nocentior est, quam calumnia. Deus
bone, quid vniuerso Catholico nomine fiet, si Prin-
cipes armati credant Ministris suis de nostro sangui-
ne mentientibus? Si quod ministri volunt, illi pote-
runt? si Orthodoxorum fortunæ, vitæque dependeat
à re, omnium rerum pessimâ, linguâ prædican-
ticâ?

§. 3. Nec priuatos tantum calumniæ tangunt, in
reges & principes eadem audacia confurgunt, nec
Catholicos modo, sed eos etiam, qui cum Catholicis pacifice vi-

uere cupiunt. Supra calumnias, & conuitia libelloq;
famosos citauit: in illis, aquila fingitur implumis, &
Cæsar dormiens, Pontifex Antichristus, & omnes
Ecclesiastici, Catholicique principes Antichristiani,
Rex Hispaniarum grypho comparatur, Spinola be-
stia Apocalypica lepticipiti inequitat, nemo Cat-
holicorum, nemo ex Catholicorum amicis est im-
munis. Non ignoro Hollandiæ Status ista vetuisse,
sed rabies Ministrorum nititur in vetitum, Dei man-
datum calumniam prohibentis, spreuerunt, non mi-
rum si Magistratum contemnunt. Quæ enim non sit
vilis auctoritas illis, qui æternam Maiestatem veluti
facinora non imputantem irrident? Itaque omni le-
ge postpositâ, non modo nundinas maledicentiâ, at-
que famosis libellis, picturisque incestant, sed quæ in
singulas Hebdomadas typis excudunt noua, ad Cat-
holicorum principum, contumeliam detorqueant,
ut est in diario 52. anni 1615. Vbi Rex Hispaniarum,
atque eius legatus suspectus redditur, quasi conspi-
rationis Sommerfetanæ conscij, & in diario Anni
1616. die 22. refertur, In Austria ceptam esse religionis
persecutionem, quo Cæsar, velut persecutor traduci-
tur, in cæteris ea est narrationis series, & malignitas,
ut causâ Catholicorum suspicionibus, & contemptu
grauetur. Quapropter si pacem quærunt, perpetuam
bellorum materiem, & discordiarum seminarium de
medio tollant, prædicantium maledicentiam scilicet,
aut saltem ita frenent, ne ea, quâ hactenus, liber-
tate grassetur.

CAPVT XXXIII.

Colloquia recte instituta ad pacem conducera.

§. 1. **N**ON est tot colloquutionibus constituta pax, *Colloquia
quid pacis
conferant.*
iniques, quid igitur ad disputationes nos
vocas? quid aliud inde consequetur, quam exacer-
bationes, atque ut qualibet pars se victicem prædi-
cet? Non ignoro multas disputationes maiorum dif-
cordiarum causas fuisse, ignem gladio fossim, & exa-
speratos mutuâ agitatione crabrones, quin libro de
Synodo, & Vnione Evangelicorum, non posse eos per mu-
tua colloquia in concordiam redire argumentis eu-
identibus demonstrari, nunc id solum ostendam, col-
loquia inter orthodoxos, & errantes instituta, paci
non nihil proficere, neque enim sufficere affirmo, sed
omnia ad pacem præsidia conquirō, non modo qui-
bus eam tenere, sed etiam quibus appropinquare ad
pacem nos posse confido.

Primo quidem, Actorum 6. 9. Libertini, Cyrenen-
ses, Alexandrini, Cilices & Asiatici disputabant cum
Stephano, nec poterant resistere sapientiæ, & spiritui qui lo-
quebatur, erant igitur continuæ cum infidelibus dis-
putationes, quibus Ecclesia creuit, error defe-
cit.

Deinde cap. 9. 22. Paulus multo magis conualecebat, & *Disputatio
confundebat Iudeos, qui habitabant Damasci, affirmans, nes Pauli.
quoniam hic est Christus.* Consuetudinem eam fuisse
docemur Actor. cap. 17. versu 2. & 18. Thessalonice
enim & Athenis, imo in ipso Areopagitico confessu
disputat Paulus. Idem Corinthi introgressus Synagogam,
cum fiducia loquebatur per tres menses, disputans & suadens
de regno Dei. Actor. 19. 8. & v. 9. Quotidie disputat in scho-
la tyranni cuiusdam, non modo cum discipulis, sed illis
qui accedebant docendi. Imo Paulus captiuus co-
ram Felice, & Drusilla disputat de iustitia & castitate, &
suo iudicio, ita ut Felicem iudicem suum tremefactum a-
spiciat. Romæ etiam in suo conducto toto biennio disputat,
& in libertate in fidei tui bas, ipse captiuus assent, ver-
bum enim Dei non est alligatum.

§. 2. Nec